

POVRATAK NA BITNO

Crkva se katolička nalazi u periodu promjena, koje sa sobom nose neizbježne devijacije, opiranja, nutarnje napetosti, pa čak i krizu. O toj se krizi govori na sva usta. Jedni je doživljavaju smireno jer se čvrsto, teološki nadaju da je časovita. Drugi je promatraju s rezervom. Treći pak, posebno stariji, ne vide u njoj ništa drugo nego davlije djelo koje ništi pravu vjeru. I sam Papa govori često o krizi, o samokritici, o samorazaranju Crkve. Treba biti slijep i gluh pa ne vidjeti da se Crkva potresa u svojim temeljima. Još je 1949. godine K. Rahner pitao: »Ima li kat. Crkva još svoju šansu«? Negdje u isto vrijeme pisao je Teilhard de Chardin: »Zbog nekih nejasnih razloga u naše vrijeme u odnosima između čovjeka i Boga kako ga se prikazuje današnjem čovjeku nešto više ne ide...«. Vjerojatno je ovo najtotalnija kriza što je Crkva u svojoj dugoj povijesti pozna.

Ne bi se smjelo vjerovati da će ova kriza i poteškoće što proživljava Crkva naših dana biti riješene reformom struktura što ih je najavio a djelomično i proveo Drugi Vatikanski Sabor. Ne će biti dovoljno pomladiti sklerozne organizme na koje su mnogi tako ljubomorni, dokinuti manifestacije triumfalizma od koga neki i na utjecajnim položajima u Crkvi još uvijek žive ili stvoriti komisije koje će riješiti krizu savjesti. Novi juridizam mogao bi tada zamijeniti dosadašnji i time ništa ne bi bilo postignuto. Od klerikalne tehnokracije, sve da do nje u Crkvi i dođe, ne bi trebalo puno očekivati. Revizija svećeničkog staleža neće, vjerojatno biti naročito značajna: plaćeni rad i ženidba svećenika neće biti u stanju dokinuti pitanja o vjeri, o razumljivosti evanđeoske poruke, o odnosu između zemaljskih vrednosti i Kraljevstva, o postojanju vidljivog organizma spasenja. Treba biti dovoljno hrabar pa priznati da se sadašnji sukobi odnose prije svega na ideju što je imamo o vjeri i o Crkvi. Branjenje svega jučerašnjeg pa i slova zakona, Crkvi više škodi nego li joj pomaže.

Činjenica je da mnogi kršćani trpe zbog udaljenosti što, po njihovu mišljenju, dijeli vjeru i Crkvu od čisto ljudskih problema s kojima se oni susreću u svom familijalnom i profesionalnom životu. Ima drugih koji ne žaleći nikakve kritike na račun Crkve samim tim odaju svoje nutarnje raspoloženje, svoj manjak vjere, svoju nestalnu vjeru. Oni žele sigurnost nesvjesno udarajući po Crkvi kao instituciji. Oni se plaše da ne budu dovedeni nad ponor čim pokušaju razumjeti ono što

naoko vjeruju: Kristovo božanstvo, njegovo uskrsnuće i moć spasavanja. To je dokaz više da se prave poteškoće i kriza ne rađaju na nivou struktura, nego u savjestima, u suočavanju vjere i zemaljskih stvarnosti. Kršćani, a posebno oni mladi svećenici i redovnici — revolucionarci »sa Zapada« o kojima se čita i u našoj religioznoj štampi su iskreni i vode se često duhovnim motivima kad traže aktualizaciju vjere i angažiranje Crkve. Dobro je to kad se kritizira npr. »nesiromaštvo«. Samo se zaboravlja spomenuti da prije tridesetak godina nitko nije ni bio bogatiji od klera, kako svjetovnog tako redovničkog. U nedavnoj prošlosti mnogi su samostani bili najveći veleposjednici i to sa zavjetom siromaštva. I nitko se na to nije osvrćao. Danas je kravata o vratu jednog bogoslova vrlo nezgodna i bogata stvar! Mlađa generacija kršćana, klera i redovnika je mnogo trpjela zbog abstraktne nauke koja je bila posve tuđa brigama ljudi — onim pravim brigama. Oni ne podnose više skandala Crkve koja pretendira biti duhovna a trpi nepravdu, farizeizam, oportunističnost. Stoga oni svim silama nastoje da dođe do vjere koja nije čisto vježbanje nutarnosti, nego vjere istinskih evanđeoskih čina; stoga oni žele Crkvu koja će biti sposobna govoriti hrabro kad god pravda, istina, mir budu stavljeni u pitanje s bilo koje strane.

Ova briga za svijet nosi sa sobom opasnost. No ne smije ih se preuveličavati kako se to čini i time automatski stvara prepirke, svade, nadglašavanja, krizu. Bolje bi bilo nastojati razumjeti mlade, mlade.

Do rješenja krize u Crkvi neće doći u jedan čas niti na čudesan način. Važno je, a ovo posebno važi za starije, da se odveć ne plaše, jer je i usred oluje Krist s nama. I na naša mučna pitanja i brige on odgovara sa: »Gdje vam je vjera?« Zar ta Kristova riječ u koju svi vjerujemo nije u stanju unižiti malo više vedrine u naše duše? I da ova gužva i kriza u Crkvi ne naškodi naprednom i autentičnom aggiornamentu kako ga je zamislio Ivan XXIII i Drugi Vatikanski Sabor treba se povratiti na bitno u ovoj čitavoj problematici. Bitno je ono što se odnosi na Boga i Božju sadašnjost, vjeru i Crkvu, a ne gubiti toliko vremena i živaca u boji košulje mladih, u njihovoj neozbiljnosti, motoru, pušenju, suknji. Godine 1950. pisao je Y. Congar u svojoj knjizi »Prava i kriva obnova u Crkvi«: prava se obnova mora ostvariti unutra, povratkom k izvorima, evanđeoskijom vjernošću kršćanskim načelima kako bi se istinski asimilirali elementi novosti što dolaze izvana umjesto da se oni uzmu kao norme adaptacije. Vratiti se k

bitnome ne znači osiromašiti vjeru ili staviti Crkvu u obrambenu poziciju nego otkriti ili ponovo otkrivati u vjeri ista načela novoga načina mišljenja i življenja, a u Crkvi jače bratstvo i apostolat u službi ljudi. Ako kršćani doista misle ostati, a u nekim dijelovima svijeta i postati sol zemlje, ako žele pokazati i dokazati smisao stvari ljudima koji su skloni pretjeranostima i absurdima, onda oni moraju produbiti svoj *raison d'être* kršćana i ostati sjedinjeni s Kristom i Duhom koga nitko nije zakupio i koji je danas kao i juče prisutan u svojoj Crkvi.

o. I. Vugdelija

NOVI OBRED REDENJA ĐAKONA I SVEĆENIKA

Kao što je opće uvjerenje da je za II vatikanski sabor shema o liturgiji bila najbolje pripravljena pa i stoga prva raspravljena i izglasana tako je i Veće za provedbu te Konstitucije sigurno ustanova koja na temelju sabora radi najekspeditivnije. To treba još jače istaknuti jer se radi ne samo o zahvatima u uskoj vezi s crkvenim naukom i životom nego o stvarima koje su najuže povezane s mentalitetom vjernika i s davno uvriježenom tradicijom. A zahvati su Vijeća tako brojni da ih već nije lako nabrojiti i k tome, što je daleko važnije, po sudu ogromne većine stručnjaka i vjernika zaista kvalitetni. Ako je god. 1957. Pio XII liturgijski pokret našega stoljeća nazvao »prolazom Duha Svetoga kroz Crkvu« i sabor prihvatio tu konstataciju u svojoj liturgijskoj Uredbi (čl. 43), onda se smije dodati da taj prolaz nije bio prolazan nego da na poseban način upravlja rad našega Vijeća. Prema tome se možemo nadati da će Božja milost i nakon što Vijeće završi svoj ogroman posao obilato pomagati da sve to donese u dušama i u Crkvi kao takvoj neprocjenjive plodove za više stoljeća.

Vijeće nas je prošle godine, uz osam novih prefacija i tri nova misna kanona, obdarilo i drugim svojim zaključnim radovima među kojima se ističe obnovljeni obred ređanja đakona, presbitera i biskupa. Kao što je Pio XII u mnogo točaka pretekao i pripravio II vatikanski sabor tako je i na ovom polju, prvi poslije toliko stoljeća, duboko zarinuo plug Apostolskom konstitucijom »Sacramentum ordinis« od 30. XI 1947, kojom je proglasio da je jedina »materija« tih viših redova